

AECC05.3

--	--	--	--	--	--	--	--

I Semester B.Com. Degree Examination, March/April - 2023

LANGUAGE SANSKRIT

Raghuvamsham - I Canto, Grammar and Comprehension

Paper : I

(NEP Scheme 2021-2022 and Onwards)

Time : 2½ Hours

Maximum Marks :60

- Instructions to Candidates: 1) Answer in Sanskrit/Kannada/English
2) Q.No-I, V and VI Should be answered in Sanskrit only.

I. समीचीनम् उत्तरं चित्वा लिखत। (10×1=10)

ಸೂಕ್ತ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

Choose and write the Correct answer.

- विकृत्युक्त कः ?
अ) कालिदास आ) व्यास इ) भास इ) कुमारदासः
- कान्तिदामेन विरचितं नाटकं किम् ?
अ) कर्णभारम् आ) उत्तराव्यचरितम् इ) अभिज्ञानशाकुन्तलम् इ) वेणीसंहारम्
- दिलीपः यज्ञाय कं ददौ ?
अ) धेनुं आ) गां इ) अजं इ) खरं
- रघुवंशः कस्मात् प्रभवः ?
अ) चन्द्रात् आ) सुर्यात् इ) गुणेः इ) ईश्वरात्
- दिलीपस्य पत्नी का ?
अ) सुदक्षिणा आ) इन्दुमती इ) कैकयी इ) सुमित्रा
- दिलीपः सुदक्षिणा च कस्य आश्रमं जग्मतुः ?
अ) वामदेवस्य आ) वसिष्ठस्य इ) विश्वामित्रस्य इ) अगस्त्यस्य
- आजन्मगुह्याः के ?
अ) भार्गवाः आ) रघुवंशजाः इ) क्षत्रियाः इ) चन्द्रवंशजाः

[P.T.O.]

- 8) ಉಪಲಬ್ಧಾಃ ಕಲ್ಪಾ ಅಭಯಲ ವಿಷಾಃ ಅಸ್ಮತ್ ?
 ಅ) ವೈವಣಿ ಆ) ಶೈಲವಿ ಇ) ವಾದ್ಯಕಿ ಓ) ಕೌಪಲಂ
- 9) ಸ್ವರಸಿಂಹಿತಾಗಾಥ ಕಃ ?
 ಅ) ಉಃ ಆ) ಮಾಧಾತಾ ಇ) ಮನುಃ ಓ) ಭುವಃ
- 10) ಸುರಕ್ಷಿಣಾ ಕಸ್ಮಿನ್ ವಸೇ ಜಾತಾ ?
 ಅ) ಸುರಃ ಆ) ಚಂದ್ರಃ ಇ) ವಸುಧಃ ಓ) ಜನಕಃ

II. ಡ್ಯೂಃ ಪ್ರವಚನರೂಪೇಣ ತ್ವರ್ತರ ಲಿಖತಾ।

Write an essay on any **Two** of the following.

ಎರಡಕ್ಕೆ ಪ್ರಬಂಧ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ.

- 1) ಮಹಾಕಾವ್ಯಸ್ಯ ಸೂತ್ರಗುಣಿ ವಿವೃತ್ತಾಃ।
 ಮಹಾಕಾವ್ಯದ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
 Describe the characteristics of a Mahakavya.
- 2) ದಿಲೀಪಸ್ಯ ಪಾತ್ರವಿವರಣಂ ಕುರುತಾ।
 ದಿಲೀಪನ ಪಾತ್ರವಿವರಣೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆಯಿರಿ.
 Sketch the character of Dileepa.
- 3) ದಿಲೀಪಸ್ಯ ವಸಿಷ್ಠಾಶ್ರಮ ಪ್ರವಾಸಂ ವರ್ಣಯತಾ।
 ದಿಲೀಪನ ವಸಿಷ್ಠಾಶ್ರಮ ಪ್ರವಾಸವನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆಯಿರಿ.
 Describe Dileepa's journey to Vasisthashrama.

III. ತ್ರವಾಣಾಂ ಸ್ಲೋಕಾನಾಂ ಅನುವಾದಂ ಕರ್ತವ್ಯಾ ವಿವೃತ್ತಾಃ।

ಮೂರು ಸ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಅನುವಾದಿಸಿ ವಿವರಿಸಿ.

Translate and explain any **Three** shlokas.

- 1) ಕಾಳಧೀವಿ ಸಂದೇವಿ ಪಾಗಶಂಪ್ರತಿಪಲವೇ।
 ಜಗತಃ ಪಿಶಿತಿ ವಂದೇ ಪಾರ್ಥಿವರಸೇಶ್ವರೇ॥
- 2) ಪರ್ವಾಪಿಹಿತುಲಾಶೀನಂ ಪಶಾಪಾಪಾರ್ಥಿವೇಶ್ವರಮ್।
 ಪಶಾಪಕಥದರಶಾನಂ ಪಶಾಪಾಪಾಪಾಪಾರ್ಥಿವೇಶ್ವರಮ್॥
- 3) ತದನ್ವಯೇ ಶುದ್ಧಿವಿಲಿ ಪ್ರಕೃತಃ ಶುದ್ಧಿವಿಲಿಃ।

(2×8=16)

(3×3=9)

दिलीप इति राजेन्दुभिः क्षीरनिधायिवः॥

- 4) स्थितौ दण्डकले दण्डवान्परिभोजुः प्रसूतये।
अप्यर्थं कामी तस्यास्तां धर्मं एव मनीषिणः॥
- 5) कलत्रवचनामालमनययोधे महन्वपि।
तया मेने मनसिन्वया लक्ष्म्या च वसुप्रधिपः॥

IV. द्वयोः वाक्ययोः सन्दर्भं विवृणुत।

(2×3=6)

ಎರಡು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಂದರ್ಭಸಹಿತ ವಿವರಿಸಿ.

Explain with reference to context any **Two** of the following:

- 1) तिरीर्षुतुलं मोहदुद्भयेनाग्निं खणम्।
- 2) हेमः संलक्ष्यो ह्यग्रे पितृदिः श्वमिकापि वा।
- 3) स पिता पितस्तासां केवलं जन्महेतवः।
- 4) सूदनं जलत विना।

V. संस्कृत भाषया उत्तराणि लिखत।

अ) पदानां लिङ्गविभक्तिव्ययानि निर्दिशत।

(5×1=5)

1) दिल्लीयस्य	2) पितृ
3) यज्ञाय	4) सः
5) गुरुः	6) लता
7) यज्ञम्	8) त्वं

आ) चतुर्णां लकारपुरुषव्ययानि निर्दिशत।

(4×1=4)

1) अस्ति	2) अहंनि
3) अभूत्	4) वधूय
5) भविष्यति	6) वस्तु
7) पठति	8) गच्छतु

VI. परिच्छेदं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत-

(5×2=10)

पाटलीपुत्रनगरे लोपालको नाम भूपालः प्रतिवसति स्म। स एकदाअल्पमः प्रतिकृतिं निर्माणुकामः सित्युं नाम चतुरं चित्रकारम् आहूय आज्ञापयामास - "भद्र, अस्ति मे वाञ्छा यम प्रतिकृतिं निर्माणुकितुं, तदनुशीलतां" इति। चित्रकारस्तु चिन्तयामास "अनुसूदनीय एव प्रभोरादेशः। सः अवदत् - "यदा आज्ञापयति देवः" इति। व्यतीतेषु कल्पियेषु दिवसेषु सः प्रतिकृतिं दर्शयित्वा अवदत् "भोः राजन् परम अस्यां त्वं पूजयाज्यायतः" इति। राज्ञे निर्मीलितं चिकृतं न लक्षितवान्। चित्रकारं प्रभूतेन धनेन सम्भावयामास।

प्रश्नाः-

- 1) पाटलीपुत्रनगस्य भूपालः कः ?
- 2) सः एकदा कम् आहूय आज्ञापयामास ?
- 3) चित्रकारः कियति चिन्तयामास ?
- 4) राजा किं न लक्षितवान् ?
- 5) चित्रकारं केन सम्भावयामास ?

